

Kalembka, Sławomir

Lista Polaków usuniętych z kantonów Vaud i Genewa po wyprawie sabaudzkiej z lutego 1834 roku

---

Mazowieckie Studia Humanistyczne 8/2, 79-88

2002

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Sławomir Kalembka

LISTA POLAKÓW USUNIĘTYCH Z KANTONÓW VAUD I GENEWA PO WYPRAWIE SABAUDZKIEJ Z LUTEGO 1834 ROKU*

Wychodźstwo po powstaniu listopadowym, nazywane od czasów Adama Lewaka Wielką Emigracją, było nie tylko fenomenem w dziejach porozbiorowych Polski, ale w jakiejś mierze, także Europy. Było fenomenem jako jedyna, oczywiście w tamtej epoce, próba wykonywania, przynajmniej w części, funkcji nieistniejącego państwa przez uchodźców politycznych, przebywających daleko od stron ojczystych. Ale było też fenomenem w tym, że jego działania wpisywały się widocznie w życie polityczne, a także artystyczne i naukowe, państw i społeczeństw pobytu emigrantów polskich. Współcześni historycy tych krajów o tym z zasady zapominają, ale nie zmienia to faktu, że w tamtych czasach tak było.

Jednym z państw, któremu obecność Polaków przyniosła niemało kłopotów była Szwajcaria lat 1833–1834. Przy tym działa się to w sytuacji, gdy znaczna część społeczeństwa Helwecji była przychylnie nastawiona wobec wygnanców znad Wisły, mimo że znaleźli się oni w granicach ich ojczyzny w zaskakujący i nieformalny sposób. Obecność Polaków w Szwajcarii nałożyła się na narastające napięcia wewnętrzne w tym kraju, związane z dążeniem kręgów liberalnych do zasadniczej reformy państwa, co było sprzeczne z polityką europejską głównych mocarstw konserwatywnych, szczególnie zaakcentowaną na konferencji cesarzy w Münchengrätz, wkrótce formalnie zaakceptowaną układem trzech potęg z października 1833 r., podpisanym w Berlinie. Zaangażowanie się części emigrantów polskich w próbę wywołania rewolty w Sabaudii (Królestwo Sardynii), a nawet, incydentalnie, udział w wewnętrznych sporach szwajcarskich, sytuację jeszcze zaostrzyło. O obecności i działaniach polskich emigrantów politycznych w Szwajcarii pisano wielokrotnie, choć przeważnie w publikacjach okoliczno-

---

* Publikacja ta mogła powstać dzięki Towarzystwu „Pro Helvetia” w Zurychu, któremu autor wyraża podziękowanie oraz grantowi KBN 2 HO16 08023.

ściowych¹ lub ujęciach syntetycznych. Ale na aspekty dyplomatyczne tego i wynika stąd przykre konsekwencje dla Szwajcarii i Polaków szerzej zwrócił uwagę przed wielu laty tylko Adam Lewak².

Należy przypomnieć kilka faktów podstawowych. Demokratyczna część wychodźców polistopadowych, po gorącym przyjęciu z początkiem 1832 r. wygnańców polskich na Zachodzie, uwierzyła w ideę szybkiego wybuchu wielkiej rewolucji europejskiej, która da szansę na wyzwolenie się Polski. W tej sytuacji emigranci powinni wspierać ruchy rewolucyjne i wyzwolenie, przede wszystkim we Francji, państwach niemieckich i włoskich. Wspierać również je czynnie, jeśli zajdzie taka potrzeba. Początkowo współpraca, poza Francją, najszerzej się rozwinęła z liberałami i demokratami niemieckimi. Część z nich, zagrożona represjami policyjnymi, zaplanowała wybuch rewolty na południowym zachodzie Niemiec wiosną 1833 r. Zwrócili się oni o pomoc w planowanym zrywie zbrojnym do Polaków z Zakładu Besançon, miasta położonego blisko wschodnich granic Francji. Dépôt było wówczas opanowane przez karbonaryzm i tworzyło oddzielny „poręb”. Wbrew szefom węglarskim w Paryżu przywódcy Besançon postanowili przyjść rewolucjonistom niemieckim z pomocą. Do Frankfurtu nad Menem, gdzie miała się rozpocząć „rewolucja”, wysłano trzech doświadczonych oficerów, a cały zakład miał przemaszerować do Badenii, przechodząc przez przygraniczny obszar Szwajcarii. Próba powstania we Frankfurcie 3 kwietnia 1833 r. okazała się tragifarsą, a z nią wszelkie plany rewolucyjne mrzonką. Mimo wcześniejszych ostrzeżeń o słabości ruchu niemieckiego przywódcy wyprowadzili swój „poręb” 7 kwietnia. W trzy dni później granicę szwajcarską przeszło 506 emigrantów z Besançon i sąsiednich miejscowości. Utworzyli oni „Hufiec Święty”, naczelnikiem Legionu wybrano pułkownika Ludwika Oborskiego, a sprawami bytowania zajmowała się Rada Gospodarcza, rezydująca w miasteczku Biel (Bienne). Władze Konfederacji Helweckiej odnosiły się z dystansem do niespodziewanych gości, natomiast w kantonie berneńskim, opanowanym przez liberałów, traktowano ich przychylnie. Polaków rozmieszczono w zachodniej, frankofońskiej, części kantonu, przyznano im też skromne zasiłki.

¹ R. Feller, *Polen und die Schweiz*, Bern 1917; C. Leśniewski, *L'émigration polonaise en Suisse 1832–1850/1*, w: *Pologne – Suisse. Recueil d'études historiques*, Warszawa 1938, s. 75–101, też oddzielna, paginowana, s. 1–27, odbitka; E. Bonjour, *Die Schweiz und Polen, ein historischer Rückblick*, w: tenże, *Die Schweiz und Europa*, Basel 1958, s. 79–110; jest też tegoż, oddzielna odbitka – *Die Schweiz und Polen*, s. 5–56.

² A. Lewak, *Od związków węglarskich do Młodej polski. Dzieje emigracji i legionu polskiego w Szwajcarii w r. 1833–1834*, Warszawa (1920), zwłaszcza rozdział VI – „Zatarg dyplomatyczny”, s. 103–114, i kilka przedruków dokumentów dyplomatycznych z „Dodatków”. Natomiast bardzo wartościowa rozprawa S. Sokołowskiej, *Młoda Polska. Z dziejów ugrupowań demokratycznych Wielkiej Emigracji*, Wrocław [i inne] 1972, aspektami dyplomatycznymi i wewnątrzszwajcarskimi obecności Polaków w Helwecji w 1833 i 1834 r. nie zajmuje się.

Rząd Federalny czynił wysiłki u rządu Ludwika Filipa o zgodę na powrót Polaków do Francji. Jesienią 1833 r., po podpisaniu odpowiedniej deklaracji, powróciła do Francji znaczna część podwójnych emigrantów. W Szwajcarii pozostało jednak około 200 nieugiętych. Wprawdzie naczelnicy Węglarstwa Powszechnego „zakryli” dawny poręb bezansoński, ale tym bardziej interesowali się tą doświadczoną w walce kadrą inni rewolucjoniści. Interesowali się też dyplomaci i szpiedzy konserwatywnych państw, zwłaszcza sąsiadów Szwajcarii, na czele z Austrią. Polacy pozostali w Szwajcarii nawiązali kontakty z politycznymi wygnańcami niemieckimi, ale przede wszystkim z młodym, wybitnym włoskim pisarzem politycznym – Giuseppe Mazzinim. Ten przebywał wówczas w Szwajcarii i przygotowywał plany wywołania rewolucji z graniczącą z tym państwem Sabaudią, należąca wówczas do Królestwa Sardynii. Plany te były równie fantastyczne co i projekty niemieckie z wiosny 1833 r. Mazzini liczył na pomoc wygnańców włoskich przebywających w Genewie, na radykałów francuskich z sąsiednich departamentów, na emigrantów niemieckich, ale przede wszystkim na Polaków. Odpowiednią umowę z tymi ostatnimi podpisano 27 listopada 1833 r. W styczniu 1834 r. uczestników wyprawy zebrano w miejscowościach położonych nad północnym brzegiem Jeziora Genewskiego. Atak miał nastąpić nocą z 31 stycznia na 1 lutego i zakończył się fiaskiem. Poseł sardyński w Bernie wiedział o wyprawie już kilka dni wcześniej, wiele zamieszania organizacyjnego wprowadził sam Mazzini. Statek, którym płynęli Polacy przybił do brzegu w niewłaściwym miejscu, a i ci, którzy wdarli się na terytorium sabaudzkie szybko się wycofali, zaś przewidziany na dowódcę generał Girolamo Ramorino zbiegł. Polacy musieli złożyć broń i zostali aresztowani przez policję kantonu genewskiego, zresztą traktowano ich tolerancyjnie³.

Przed władzami szwajcarskimi stało teraz wyraziście pytanie – co dalej robić z niewygodnymi cudzoziemcami? Ich obecność w Konfederacji Helweckiej była bardzo niewygodna również ze względów międzynarodowych. Austria, ale i inne państwa konserwatywne, czujnie obserwowały rozwój ruchu liberalnego i spory wewnętrzne w Szwajcarii, będące pochodną coraz silniejszych dążeń do modernizacji ich państwa. A to było sprzeczne z koncepcjami utrzymania ładu wiedeńskiego w Europie kanclerza Metternicha. Obecność Polaków i ich „wyczyny” dawały świetny pretekst do interwencji dyplomatycznych w wewnętrzne sprawy Szwajcarii.

Poseł austriacki w Bernie hr. Louis de Bombelles komunikował 17 lutego, zgodnie z odgórnym poleceniem, depeszę Klemensa von Metternicha, wysłaną przez niego z Wiednia 8 lutego 1834 r. Kanclerz, odwołując się do ostatnich raportów posła, w ostrym tonie wyrażał się o „zamachu projektowanym przez bandę

³ S. Kalemka, *Wielka Emigracja. Polskie wychodźstwo polityczne w latach 1831–1862*, Warszawa 1971, s. 160–171.

awanturników, których konspiracje władze szwajcarskie zbyt długo tolerowały”. Próby tłumaczenia się władz federalnych odrzucał i stwierdzał: „qui cependant ne diminuent en rien la coupable tolérance des autorités locales, dont la négligence ou la complicité a permis qu’ on ourdît ainsi publiquement une trame dont les suites peuvent devenir plus compromettantes pour Suisse que même pour ses voisins”⁴.

Za Wiedniem poszły inne rządy, zwłaszcza państwewek niemieckich. W związku z „wyprawą sabaudzką” władze federacji (Vorort) otrzymały co najmniej 38 not i oświadczeń. Złożyły je też, bez pośpiechu, Prusy (6 kwietnia) i Rosja (9 kwietnia). Przedstawiciel, w końcu najbardziej zainteresowanej strony, poseł Sardynii Louis de Vignet w nocy z 27 lutego 1834 r. ostro zaatakował władze graniczących z Sabaudią kantonów. Żądając, w imieniu swego króla, poczynienia przez władze Konfederacji wszelkich niezbędnych kroków przeciw tym, którzy zagrażają z terenu Szwajcarii jego państwu, jako działań wstępnych domagał się „l’ intervention du Directoire Fédéral pour que les réfugiés politiques qui se trouvent encor dans les canton limitrophes des État de S. M. le Roi de Sardaigne, soient contraints a s’ en éloigner, avant qu’ ils aient muri les nouveaux projets dont ils se vantent [...]”⁵.

Zaniepokojony reakcją Wiednia i słusznie przewidując narastającą falę interwencji dyplomatycznych, zurychski Vortort skierował 22 lutego 1834 r. specjalne, obszerne pismo, faktycznie bardziej przeznaczone na zewnątrz, niż dla odbiorców, którymi były „sämtliche eidgenössische Stände”. W dokumencie tym napisano m. in. – „wir durften daher erwarten, diese – zum grössten Theil polnischen – Flüchtlinge werden ungesäumt unter sicherer bedeckung in ihre frühern Standquartiere im Kanton Bern zurück und von dort an die fanzösische Gränze gebracht werden, denn in diesem Sinn hatten wir schon unter’ m 3. Hornung [lutym] an die Regierung von Bern geschrieben”⁶.

25 lutego 1834 r., z modyfikacjami wprowadzonymi 28 lutego i 1 marca, w Lozannie, w imieniu Rady Wykonawczej Republiki Berneńskiej – Lerber, w imieniu Rady Stanu Kantonu Vaud Emmanuel de la Harpe oraz Auguste Jaquet, w imieniu Rady Stanu Kantonu Genewy – syndyk Antoine Fatio, podpisali umowę w sprawie emigrantów. Przewidywała ona: 1) trzy kantony w tej kwestii będą działać zgodnie, aby sprawa Polaków była traktowana jako ogólnofederalna, zwłaszcza w stosunkach z rządem francuskim; 2) koszty transportu Polaków z Genewy i Avenches będą ponosić solidarnie trzy kantony w wysokości 1/3;

⁴ Bundesarchiv Bern, D 170 i D 2130, k. 233, k. 24–25, Verhandlungen auswärtigen Staaten mit den Bundesbehörden. Österreich... Sygnatury i paginacja są podwójne, gdyż materiały te są zdublowane.

⁵ Bundesarchiv Bern, D 2188, k. (108–110) 110, Sardinien. Korrespondenz...; D 170, k. 231–233.

⁶ Bundesarchiv Bern, D 170, k. 225, Abschied.

3) zasiłki emigrantom będą wypłacać władze kantonu berneńskiego, ale z udziałem finansowym pozostałych; 4) do kantonu Berno udadzą się tylko ci Polacy, którzy w nim wcześniej przebywali. W związku z tym **zostanie sporządzona dokładna ich lista**. Ci, którzy gdzie indziej znajdą przytułek będą z niej skreśleni; 5) umowa wejdzie w życie po ratyfikacji jej przez Radę Wykonawczą Kantonu Berno, co nastąpiło, z pewnymi zastrzeżeniami, 28 lutego 1834 r.⁷

Takie były okoliczności, sięgające swoją genezą wielkiej dyplomacji, powstania przedrukowanej tutaj „Listy Polaków odprowadzonych do kantonu berneńskiego” z 9 marca 1834 r. Dzięki niej znamy polskich uczestników owej „wyprawy sabaudzkiej”. Jest to z pewnością najpełniejszy zestaw nazwisk emigrantów, którzy chcieli na pograniczu szwajcarsko-sabaudzkim wcielić w czyn powstańcze hasło „za wolność naszą i waszą”. Trzeba dodać, że ostatnia narada członków „Hufca Świętego” odbyła się w Bernie 26 kwietnia 1834 r., w tymże czasie około 140 Polaków odebrało paszporty francuskie, uprawniające ich do bezpłatnego przejazdu przez Francję do Calais, skąd mieli przeprowić się do Anglii. Ale to już inna historia.

* * *

Niżej zamieszczona „Lista Polaków, którzy zostali odprowadzeni do kantonu Berno”, drukowana, kart 2, stron 4, o wymiarach 36,6 cm na 22,5 cm, jest poprzedzona, także drukowanym, w nieco mniejszych wymiarach, „Okólnikiem” Departamentu Sprawiedliwości i Policji kantonu Vaud z 19 marca 1834 r., skierowanym do prefektów, a następnie przez nich do władz municypalnych gmin tego kantonu. Przechowywana jest ona w Archives cantonales voudoises w Lozannie (dalej – ACV) w teczce pod sygnaturą K. VII. E. 9/2, bez paginacji, a teczka jest zatytułowana – *Réfugiés politiques 1833–1838. Polonais et Italiens. Expédition de Savoie*.

Lista ta, pospiesznie drukowana, roi się od błędów – 90% nazwisk jest przekreconych. W tej sytuacji zrezygnowano z wzorcowego sposobu publikacji źródeł nowożytnych, gdyż całość ewentualnych przypisów przekroczyłaby objętością publikowane źródło, dotąd nieznanne historykom Wielkiej Emigracji. Poprawki dokonano bezpośrednio, opierając się na ogólnej znajomości dziejów wychodźstwa polistopadowego, a przede wszystkim na: Adolfa Krosnowskiego, *Alam-nach historique ou souvenir de l'émigration polonaise. Par...*, [wyd. I], Paris 1837–1838; sięgnięto też do Roberta Bieleckiego, *Zarys rozproszenia Wielkiej Emigracji we Francji 1831–1837. Materiały z archiwów francuskich*, Warszawa–Łódź 1986.

⁷ Bundesarchiv Bern, D 170, k. 227–228.

Listę z 19 marca 1834 r. (drukowaną) uzupełniono o dwa nazwiska emigrantów polskich (nr 144 i 145), a w części też zweryfikowano, wykorzystując listę spisana ręcznie, noszącą datę 4 marca 1834 r., a sporządzoną w Avenches i Bernie, która ma tę samą sygnaturę teczki i jak inne znajdujące się w niej dokumenty jest bez paginacji.

* * *

1

Circulaire.

Lausanne, le 9 Mars 1834.

S. 65.

[Godło Kantonu Vaud]

N° 3.

Le Département de Justice et Police
A Messieurs les Préfets et par eux aux Municipalités du
Canton

Messieurs!

Nous vous communiquons ci – joint la liste des Réfugiés Polonais qui ont été renvoyés tant du Canton de Vaud que de celui de Genève, à la suite des derniers événements qui s’y sont passés, et nous vous invitons à exercer la plus grande surveillance, afin qu’on ne permette pas à ces étrangers d’entrer dans le Canton, et qu’on ne les tolère pas, s’ils parvenaient à y pénétrer, attendu que, dans ce cas, les Communes demeureraient chargées des suites de cette tolérance, aux termes de l’article 68 de la loi du 28 Mai 1818.

Agréez, Messieurs, l’assurance de notre considération.

Pour le Département.

L. H. Conctançon.

Le Secrétaire.

H. Pellis.

Druk.

ACV, k. VII. E. 9/2.

2

LISTE
des polonais qui ont été reconduits dans le Canton de Berne

N°	Noms et prénoms	Grades	Origine	Age
Renvoyés du Canton de Vaud				ans
1.	Grabski, Thadée,	Capitaine	Mazovie	38
2.	Estko, Stanislas,	Lieutenant	Plock	35
3.	Popławski, Hypolite,	Sous-Lieutenant	Lithuanie	27
4.	Majeranowski, Michel,	Lieutenant	Lublin	27
5.	Czarnecki, Valentin,	Soldat	Mazovie	36
6.	Jasiński, Thomas,	Sous-Lieutenant	Volimir	32
7.	Iwanowicz, Jean,	Capitaine	Calisch (Palatinat)	45
8.	Puntner, Edouard,	Id.	Cracovie	40
9.	Waleniwicz, Albert,	Sous-Lieutenant	Id.	24
10.	Krauze, Alexandre,	[Sous-] Lieutenant	Mazovie	26
11.	Pieńkowski, Ignace,	Lieutenant	Podlachie	33
12.	Kleczyński, Saturnin,	Id.	Hongrie	28
13.	Maliszewski, Guillaume,	Id.	Cracovie	30
14.	Przeniewski, Antoine,	Capitaine	Calish [!]	37
15.	Krawczyński, François,	Soldat	Sandomir (Palatinat)	28
16.	Maliszewski, Joseph,	[Sous-] Lieutenant	Cracovie	33
17.	Mizguński [?], Alexandre,	Lieutenant	Posen (Grand Duché)	26
18.	Podbereski, Fortunat,	Capitaine	Lithuanie	40
19.	Dąbrowski, Cajetan [!],	Id.	Plock (Palatinat)	32
20.	Jeżewski, Jérôme,	Sous-Officier	Id.	29
21.	Chrustowski, Napoléon,	Sous-Lieutenant	Augustow	27
22.	Stefański, Antoine,	Id.	Lublin	33
23.	Kirkor, François,	Capitaine	Mazovie	30
24.	Kirkor, Edouard,	Sous-Lieutenant	Id.	26
25.	Piotrowski, Corneille,	Capitaine	Lithuanie	44
26.	Szadkowski, Séverin,	Sous-Lieutenant	Plock	26
27.	Markowski, Pierre,	Médecin	Podlachie	30
28.	Sobolewski, Adam,	Chirurgien-Major	Augustow	28
29.	Walewski, Antoine,	Sous-Lieutenant	Cracovie (Palatinat)	23
30.	Welke, François,	Id.	Mazovie	32
31.	Jędrzejewski, Stanislas,	Id.	Sandomir	31
32.	Zabielski, Raymond,	Id.	Podlachie	26
33.	Rychlicki, Antoine,	Id.	Sandomir (Palatinat)	33

N°	Noms et prénoms	Grades	Origine	Age
34.	Proszkowski, Antoine,	Capitaine	Gallicie	31
35.	Proszkowski, Jean,	Sous-Lieutenant	Id.	44
36.	Janicki [?], Ignace,	Soldat	Id.	18
37.	Turkiewicz, Benoit,	Capitaine	Cracovie (Palatinat)	46
38.	Fałęcki, Emile,	Lieutenant	Ukraine	25
39.	Podolecki, Vincent,	Sous-Lieutenant	Cracovie (Palatinat)	38
40.	Kordzikowski, Augustin,	Capitaine	Lithuanie	49
41.	Alcyato, Jean,	Sous-Lieutenant	Lithuanie	31
42.	Nowosielski, Felix,	Capitaine	Mazovie	32
43.	Andrulewicz, Vincent,	Soldat	Lithuanie	23
44.	Stolzmann, Charles,	Capitaine d`artillerie	Mazovie	39
45.	Żmichowski, Erasme,	Sous-Lieutenant	Id.	30
46.	Płachecki, Michel,	Id.	Posen (Grand Duché)	26
47.	Lukianowicz, François,	Soldat	Wilna	35
48.	Łowiński, Justin,	Id.	Lithuanie	29
49.	Owsiański, Antoine,	Id.	Posen (Grand Duché)	20
50.	Przedziecki, Théodore,	Id.	Breslaw [Cuiavie]	21
51.	Prokopczyk, Joseph,	Id.	Mazovie	20
52.	Naruszewicz, Georges,	Id.	Lithuanie	45
53.	Graff, Napoléon,	Lieutenant	Id.	27
54.	Jabłoński, Léon,	Capitaine	Id.	32
55.	Młodecki, Jean-Népomuc,	Lieutenant	Sandomir (Palatinat)	29
56.	Stępniewicz, Fabian,	Sous-Lieutenant	Id.	22
57.	Cruziński [?], Louis,	Soldat	Cracovie	20
58.	Janikowski, Casimir,	Lieutenant	Mazovie	50
59.	Idzienicki, [Jackowski?], Ignace,	[Sous-Lieutenant]	Id.	31
60.	Rachwiński, Michel,	Soldat	Lithuanie	20
61.	Kleczyński, Joseph,	Sous-Lieutenant	Lublin (Palatinat)	26
62.	Kowalski, Thomas,	Lieutenant	Mazovie	27
63.	Reczyński, Grégoire,	Capitaine	Augustow	28
64.	Bratkowski, Jean,	Sous-Lieutenant	Mazovie	22
65.	Biernacki, Thomas,	Soldat	Cracovie	18
66.	Helmann, Michel,	Sous-Lieutenant	Augustow	27
67.	Szczepanowski, Stanislas,	Id.	Mazovie	21
68.	Dziewicki, Séverin,	Id.	Podlachie	22
69.	Chalawski [?], Michel,	Id.	Mazovie	32
70.	Szymański, Casimir,	Id.	Id.	27
71.	Szilejko, Jean,	Id.	Lithuanie	21
72.	Liszewski, Ignace,	Capitaine	Id.	42

N°	Noms et prénoms	Grades	Origine	Age
73.	Barszczewicz, Michel, [Crepin?]	Sous-Lieutenant	Cracovie (Palatinat)	26
74.	Jalzebski [?], Pierre,	Id.	Plock (Id.)	23
75.	Tyszka, Victor,	Id.	Id.	23
76.	Idzikowski, Thadée,	Capitaine	Mazovie	44
77.	Rychlewski, Vincent,	Lieutenant	Augustow	39
78.	Elbinowski, Gaspar,	Sous-Lieutenant	Calisch	33
79.	Chorzewich [?], Lucien,	Lieutenant	Mazovie	31
80.	Kamiński, Julien,	Capitaine	Lithuanie	24
81.	Maliszewski, Ladislas, [Guillaume?]	Lieutenant	Mazovie	30
82.	Rutkowski, Stanislas,	Sous-Lieutenant	Lithuanie	29
83.	Schroeder, Jérôme,	Maréchal de Logis, chef	Mazovie	29
84.	Jaczynicz, Constantin,	Sous-Lieutenant	Lithuanie	28
85.	Postempski, Joseph,	Lieutenant	Volhynie	27
86.	Lipiński, Albert,	Id.	Posen (Grand Duché)	28
87.	Drozdowski, Pierre,	Id.	Plock (Palatinat)	45
88.	Fink, Xavier,	Sous-Lieutenant	Cracovie	22
89.	Laskowski, Antoine,	Capitaine	Calisch	36

Renvoyés du Canton de Genève

90.	Kamieński, Joseph,	Capitaine		
91.	Staniewicz, Emeryc,	Sous-Lieutenant		
92.	Terlecki, Jean,	Id.		
93.	Wodziński, Adam,	Capitaine		
94.	Grabowski, Jean,	Id.		
95.	Bzodkiewietz [?], Jean,	Lieutenant		
96.	Wojnicki, François,	Id.		
97.	Kowalski, Léopold,	Sous-Lieutenant		
98.	Dybowski, Alexandre,	Id.		
99.	Wereyko, Justin,	Porte-Enseigne		
100.	Szuksza, Félix,	Sous-Lieutenant		
101.	Lenkiewicz, Thadée,	Id.		
102.	Meyzner, Jean,	Major		
103.	Przybysławski, Félix,	Capitaine		
104.	Zapolski, Adam,	Sous-Lieutenant		
105.	Staszewski, Isidor,	Soldat		
106.	Kiersznowski, Michel,	Capitaine		
107.	Janiszewski, Stanislas,	Lieutenant		

N°	Noms et prénoms	Grades	Origine	Age
108.	Rechowicz, Antoine,	Sous-Lieutenant		
109.	Rayzacher, Valentin,	Id.		
110.	Dybowski, Joseph,	Id.		
111.	Żabicki, Thadée,	Lieutenant		
112.	Schmitt, Albert,	Sous-Lieutenant		
113.	Brodowski, Vincelas,	Porte-Enseigne		
114.	Haciski, Jean,	Lieutenant		
115.	Ptoszynski [?], Napoléon,	Sous-Lieutenant		
116.	Lutostański, Jules,	Id.		
117.	Szyling, Jean,	Porte-Enseigne		
118.	Dziewolski, Pierre,	Capitaine		
119.	Kasperek, Joseph,	Sous-Lieutenant		
120.	Izdebski, Charles,	Id.		
121.	Wodzyński, Michel,	Capitaine		
122.	Stawanowski [?], Michel,	Id.		
123.	Milewski, Stanislas,	Sous-Lieutenant		
124.	Gronkowski, Alexandre,	Id.		
125.	Kryński, Jean,	Id.		
126.	Suchecki, Vincent,	Id.		
127.	Zaleski, Constant,	Capitaine		
128.	Gordaszewski, François,	Id.		
129.	Szymkowicz, Justin,	Sous-Lieutenant		
130.	Wolski, Félicien,	Id.		

Autres Réfugiés Polonais dont le séjour ne doit pas être toléré dans le Canton de Vaud

131.	Szwejcer, Dominique,	Sous-Lieutenant		
132.	Kumpikiewicz, Constant,	Soldat		
133.	Serapiński [?], Joseph,	Chirurgien Major		
134.	Rozbicki, Léonard,	Officier		
135.	Antonini, Jacques,	Colonel		
136.	Mrozowski, Victor,	Sous-Officier		
137.	Rayzacher, Jacques,	Sous-Lieutenant		
138.	Malhomme, Stanislas,	Capitaine		
139.	Jaraczewski, Jérôme,	Lieutenant		
140.	Ślaski, Félix,	Capitaine		
141.	Breza, Achille [?],	Sous-Lieutenant		
142.	Breza, Maxime,	Id.		
143.	Rychter, Louis,	Sous-Officier	[Posen Gd Duché]	[34]
[144].	[Berensdorf, Antoine],	[Sous-Lieutenant]	[Plock Palatinat]	[32]
[145].	[Karpinski, Vincent],	[Soldat]	[Wilna]	[20]

Druk.

ACV, K. VII. E. 9/2.